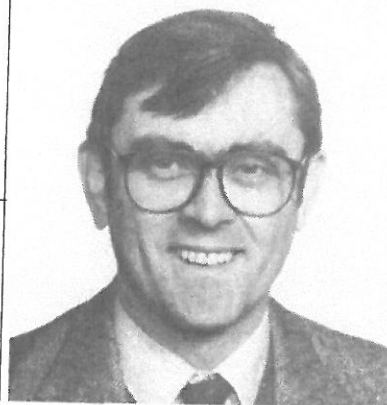

Faglig mangfold i en målrettet kontekst

1. Amanuensis Roald Flemestad ved Diakonhjemmets Teologisk/Administrative Høgskole tar i denne kronikken opp grunnleggende problemstillinger for forhold mellom fag og tro, fag og fag og sogar tro/tro. Kronikken bygger på et foredrag holdt på felles lærerkurs for Diakonhjemmets Høgskoler.

Av Roald Flemestad

Debatt som «bedriftskultur»

Mine erfaringer med Diakonhjemmet begynte i 1975. Da jeg med nybegynnerens bankende hjerte for første gang innfant meg i klasserommet, var undervisningen avlyst til fordel for et allmøte. I et sprengfullt «landskap» debatterte studenter og ansatte den nye abortloven og dens følger for institusjonens engasjement i den offentlige helsesektor. I de påfølgende år var så debatt på godt og ondt en del av «bedriftskulturen» ved Diakonhjemmet.

Den evindelige diskusjonen kan selvfølgelig helt enkelt skyldes at vi, både studenter og lærere, ved Diakonhjemmet er noen håpløse kverulanter med mye ledig tid. En annen, og mer saksvarende tilnærming, kan være å spørre om det er noe i selve situasjonen ved Diakonhjemmets skolevirksomhet som genererer konflikt. Debatten har selvfølgelig vært ubehagelig, men meningsbrytning inngår på den annen side som noe selvfølgelig i problemløsende adferd. Problemet er

helt enkelt at vanskelighetene ikke er løst. De følgende betraktninger må sees som famlende forsøk fra min side på høyttenkning omkring veien videre.

Innbygde konflikter

Hva er så det uløste problem? Uten krav på særlig originalitet må det kunne sies at det problematiske og konfliktskapende ved Diakonhjemmets skoler er den uavklarte målsetning for virksomheten; skolene har en vanskelig balansegang mellom det p.d.e.s. å løse de umiddelbare forpliktelser som fagskole og p.d.a.s. det å samvirke om «diakonikandidaten» som det felles kirkelige mål forhelheten.

Den sprikende målsetning avklares etter min forståelse heller ikke av ideologidokumentene. Den såkalte «Diakonierklæringen» av 1981 inneholder en rekke viktige enkeltmarkeringer som det er all grunn til å fastholde. Men med hensyn til den innbygde konflikt mellom utdanningsmålene, når dessverre ideologidokumentene ikke særlig langt utover «festtale-presisjon». Hva menes f.eks. når man taler «diako-

nalt arbeid i kirke og samfunn?» Uttrykket kan fort legitimere det meste.

Ny struktur

Denne uavklarte situasjon har institusjonen nå villet løse gjennom en organisatorisk samordning mellom skolene. Forslaget er samtidig en reell sjanse til å komme videre, men også en mulighet til ytterligere forkludring. Samordningsprosessen burde derfor gi anledning til å sette de virkelige problemene under debatt. Selv om nyordningen krever en vanskelig juridisk og økonomisk omstilling, kan hovedvanskeligheten i fremtiden allikevel bli de pedagogiske problemene. Organiseringen av undervisningstilbudet ved et nytt høyskolesenter reiser jo spørsmålet etter selve virksomhetsidéen i Diakonhjemmets skolevirksomhet.

Problemstillingen uttrykt i formuleringen – «Faglig mangfold i en målrettet kontekst» – griper slik inn i sakens kjerne. Både mangfoldet i fag og behovet for en målrettet kontekst utspringer av skolevirksomhetens egenart. Ordvalget avspeiler slik samtidig våre ønskemål og

våre vanskeligheter som kristen livssynsinstitusjon. Gjennom fagutdannelse med offentlig godkjenning kombinert med en teologisk utdannelse vil vi utdanne «diakonikandidater». Dette høres greit ut på papiret, men innenfor rammen av en konkret helsefaglig yrkesutdannelse skaper kombinasjonen av de nevnte faglige momenter stadige spenninger. Problemet er kort sagt: Hva skal integreres i hva?

Målstyring som problem

Det problemskapende moment er likevel ikke mangfoldet av fag. Faglig mangfold kan i seg selv også være en befriende omstendighet. Vanskelighetene oppstår i ønsket om en målstyring av mangfoldet ut fra Diakonhjemmets kristne egenart. Problemet er målavklaring slik at de ulike fag kan innordnes i forhold til hverandre. Stikkordet er her begrepet «diakoni» som et samlende uttrykk for den overordnende kristne innretning på det helsefaglige. Jeg kommer straks tilbake til dette.

Det kristne idégrunnlag for Diakonhjemmet berører likevel de ulike fag i skolevirksomheten nokså forskjellig. Hvordan begrepet «diakoni» skal tjene som målstyrer ramme om undervisningen, er da i stor grad avhengig av det enkelte fags ideologiske funksjon i forhold til institusjonens virksomhetsidé. Det er derfor neppe et standard svar på hvordan de ulike fag kan samordnes i en større målrettet kontekst. Hvert fag må

først få «være seg selv» før det kan integreres i noe annet. Kravet om diakonal innretning vil således arte seg forskjellig for en lærer i akuttsykepleie ved Diasyk, en metodefaglærer ved Diosos eller en lærer i NT ved Diatahs. Slik må det faglige forholdet tas på alvor.

Hva er diakoni?

Et annet problem er dernest hva som måtte menes med ordet «diakoni». I de årene jeg har vært med Diakonhjemmet har diakonidefinisjonene kommet og gått etter mønster av Tormod Elsters definisjon av sosialisme. Dette ble greit bestemt som «den politikk Arbeiderpartiets sentralstyre til enhver tid fører». En lignende pragmatikk kan nok gjenfinnes på Diakonhjemmet. «Diakoni» har ofte vært innholdsbestemt ved at man helt enkelt viste til de virksomheter som til enhver tid ble fremmet på og av Diakonhjemmet. Forsøk på mer normative definisjoner stanset gjerne opp ved nødsbegrepet som det sentrale. Derved ble nøkkelen fort den samfunnsvitenskapelige analysen av nødens årsaker slik at den særegne kristne dimensjon ved diakoni ble redusert til motivasjonen hos diakoniutøveren.

Fra mitt ståsted er imidlertid «diakoni» et teologisk, ja bibelsk begrep som får sine begrepskjennetegn gitt i en kirkelige kontekst. En slik diakoni har den kristne kirke drevet århundrer før noen hadde visjonen om Det norske Diakonhjem eller latt seg inspirere av den sosialistiske vekkelse. Problemet med den gjengse bruk av

ordet «diakoni» som betegnelse på kristent inspirert nødsarbeid er at denne definisjon bare favner en side ved saken. Fylden av det teologiske innhold i begrepet, aktiviseres ikke. Den tradisjonelle pietistiske forståelse av diakoni som «Jesu forlengede hender», kan være sentimental, men får med seg hva det egentlig dreier seg om. Diakonien utspringer av evangeliet selv. En nærmere debatt om dette vil kanskje høre hjemme i fase to i vår fremtidige dialog, men jeg ønsket innledningsvis å markere hva jeg ser som et hovedproblem fra mitt stade.

Hva vil institusjonen med «det religiøse»?

Det uavklarte i vår bruk av ordet diakoni er muligens et symptom på en mer grunnleggende uklarhet om hva som er Diakonhjemmets faktiske virksomhetsidé. Tilspisset sagt: Bak det flytende diakonibegrep ligger en fundamental usikkerhet om hva man egentlig vil med den religiøse overbygning ved institusjonen: **Hva betyr det egentlig at Diakonhjemmet er en kristen livssynsinstitusjon?** Hvordan skal «det diakonale» gestalte den faktiske virksomhet?

Denne krise vil jeg med mange forbehold forsøke å eksemplifisere ved å gå veien om Diakonhjemmets sykehus. Som Oslo-boer med slektninger og bekjente som sogner til vårt sykehus, hører jeg utrolig mye ros av vårt sykehus. Omtalen avspeiler konkret hva pasientene tar med seg av stell og behandling etter sykehusoppholdet.

Forts. neste side

KRONIKK

Men er derved sykehuset vellykket ut fra institusjonens livssynsintensjoner? Det er mange kriterier som kan brukes for å vurdere vårt sykehus: medisinske, samfunnsøkonomiske og religiøse.

Sykehuset ble i sin tid stiftet for å sikre praksisplasser for diakonutdanning. Hvis jeg er rett informert, kom den første «krise» ved sykehuset ved ansettelsen av dr. Borchgrevink rundt første verdenskrig. Denne lege var spesialist på hoftekirurgi og fra diakonhold ble det fremført frykt for at sykehuset kom til å spesialisere seg på hofteoperasjoner på en slik måte at diakonene ble stebarn i det hele.

Bydelssykehus med luthersk apotek

Flytter vi oss så 60 år frem i tiden, er det vel ingen som ser på sykehusets primærfunksjon som det å være praksissted for diakonutdanningen. Sykehuset fungerer som et bydelssykehus i Oslo fylkeskommune. I vår ville et miljø i Hovedstyret sogar overføre sykehuset til Oslo by, ettersom sykehuset ikke fungerte diakonalt i gavnet. Vår nåværende forstander avviste dette – og etter min mening med rette.

Overraskende i dette intermezzo var likevel at straks før man overveiet å sjenke sykehuset til kommunen, hadde man vedtatt nye retningslinjer for sykehusets apotek. Hvis jeg er rett informert, het det nå at også apoteket skulle drive sin virksomhet på basis av den evangelisk-lutherske bekjennelse!

Problemdiagnostiske spørsmål

Enda mer forbløffende er imidlertid samtidighetsaspektet i det hele: Mens sykehuset «tømmes» for diakonalt innhold – i betydningen virksomhet som adskiller det religiøse fra de offentlige sykehus – vedtar man en kristen formålsangivelse på virksomheter som vanskelig kan gis et særegent «evangelisk-luthersk» innhold. Man må simpelthen driste seg til å spørre om det er slik at mens kjernen blir borte, føler man behov for å hardne skallet?

Men kan man videre spørre, er situasjonen da den at det i sin tid var galt å ansette dr. Borchgrevink for å drive virksomhet på høyt kirurgisk nivå? Hvis man overhodet ville drive sykehus, ville det ha vært fjollet den gang å avvise stor faglig kirurgisk kompetanse. Det ene tar det annet – den gang som nå. Problemet stikker ikke i nærværet av det faglige, men i fraværet av det kristelig-diakonale. Det neste problem blir da hvordan man skal føre det kristelige inn ved sykehuset utover som en subjektiv motivasjonskilde for de ansatte.

«Blandingsøkonomi» mellom tro og fag

Dersom man vil tilstrebe å strukturere et religiøst-kristelig moment inn i sykehusdriften, fremstår det etter min mening to virkelige trusler i forbindelse med integrasjonsproblemet:

Den første trussel kunne vi kalle «sjamanisme» – en blandingsteknikk av kirurgi og bønn. Likesom i vitseteg-

ninger kunne hoftekirurgen tenkes snart å ville skjære og sage, snart å ville be. Det kristelige og det faglige kan ikke kombineres slik. Jeg har ikke noe i mot at kirurgen ber for meg mens han skjærer eller skjærer mens han ber, men han får fullføre det kirurgiske som kirurg og ikke som forbeder. – Tilsvarende må også kunne sies om faglæreren i psykologi eller sosiologi. – I fagutøvelsen må fagfolk få virke på fagets egne premisser. Dette hever ikke fagmannen over kritikk, men man må vite på hvilket grunnlag man kritiserer.

Min annen og verre redsel er tanken på at sykehuset for å integrere det religiøse fant på å ansette profesjonelle religiøse, f.eks. sykehuspresten, i ikke-religiøse funksjoner. Sykehuspresten blir neppe kirurg, men han blir «terapeut» som løser folks behov, snart med Freud og psykoanalyse, snart med Jesus og bibelvers. Også med de beste intensjoner skal man vokte seg for å sause sammen likt og ulikt. Jeg innser i dette at det religiøse sikkert kan fungere terapeutisk, det kan også New Age og plastfyllinger i tennene. Det egentlige problem i dette er heller ikke at presten blir en assistent for det medisinske personalet.

Det fryktelige i mine øyne er at kristentroen, i stedet for å stå frem med himmelsk glede i tillit til Guds løfter, på denne måten kunne forfalle til å bli et stykke sykehusbehandling med religiøse teknikker. Troen er ikke en densidig ressurs, men Kristi eskjatologiske løfte til disiplene: «Dere skal ha fred i

KRONIKK

meg. I verden har dere trengsler. Men vær frimodige, jeg har seiret over verden» (Joh. 16,33). Jesus lovet aldri å løse menneskenes timelige problem. Troen taper da også før eller senere alltid over sykdommen, men den beseirer ikke desto mindre til slutt døden. Denne eskjatologiske reservasjon må innholdsplassere det kristelige moment også ved behandlingsrutinene ved et diakonalt sykehus.

«Det religiøse» ved skolevirksomheten

Etter dette sideblikk til sykehuset vil jeg nå vende meg til skolevirksomheten. Selvom det er stor forskjell mellom sykehusvirksomhet og skolene, er problemene og løsningsforslagene, etter min mening, ikke ulikt det vi har skissert overfor. Problemet er også her hvordan det diakonale skal gestalte virksomheten slik at dens kristne karakter ivaretas.

Det foregående premiss for dette er at fagene først må være fag. Det påligger den enkelte faglærer et særlig ansvar for å sikre sitt fags egenart før det integreres i en større kontekst. Faglighet kan være ubehagelig; kunnskap skaper problem. La meg som teolog få begrunne det ved å vise til syndefallsberetningen. Ved å spise av kunnskapens tre fratras mennesket sin uskyld. Mennesket mister sin naivitet og fordrives fra paradiset (1. Mos. 3,3). Slik gis det heller ikke noen «idylliske» løsninger for fagintegrasjon.

Det diakonale som privat-sfære og som faglig virkelighet

Først vil jeg nevne to integrasjonsmuligheter som i mine øyne er blindveier, ettersom de er for ensidige, hva enten man forankrer det kristelige som en motivasjonsfaktor på det personlige plan eller som yrkesferdigheter i kirkelig tjeneste.

Undertiden kan vi som lærere fristes til å tenke at vi har løst våre oppgaver overfor studentene, dersom de gjennomfører grunnskolene med troen i behold, ja bedre bruker troen som ressurs og grunnutdannelsen som redskap i nestekjærlig innsats. Dette synspunkt er fra en side sett riktig, men samtidig må det kunne kreves noe langt mer. «Det diakonale» blir på denne måte henvist til det private. I «Diakonierklæringen» av 1981 (s. 3) heter det: «Det overordnede mål for utdanningen er å utdanne dikaonikandidater som kan gå inn som diakoner i kirkens eget arbeide».

Våre studenter skal altså ikke bare pleie den personlige tro, men bli kirkens diakoner. Dette yrkesformål kan på den annen side ikke bety at oppgaven går på det å gi dem en slags religiøs fagutdanning. Troen kan aldri bli et fag eller et sett teknikker. Augustin sier med rette at «å søke kunnskap hos Gud, er å søke salighet». Denne åndelige visdom hviler i Guds nåde; det er en gave som ikke kan forføyas eller brukes til andre formål, men må mottas i håp.

Den rette bestemmelse av det religiøse moment i det faglige mangfold er da en dialektisk samtidighet mellom det personlige og det yrkesmessige, slik at forestil-

lingene om en «kirkes diakon» korrigerer den personlige tro og det diakonale som en yrkesferdighet korrigeres av det kristne håp.

Integrasjon som naturrettlig verdibearbeidelse

Spørsmålet er da hvordan dette kristelige moment skal forholde seg til de ikke-religiøse fag innen en overordnet diakonal målsetning.

En løsning er å tale om integrasjon mellom tro og fag som en verdibearbeidelse. Både sykepleieskolen og sosialskolen knytter i sine studieplaner forholdet tro/fag til stikkordet «menneskeverdet». Også dette er etter min forståelse kun riktig så langt det gjelder. Som livs-synsinstitusjon må vi også kunne si noe om hvordan et kristent syn på menneskeverdet **adskiller** seg fra et sekulært menneskesyn. Faren er at vi med basis i menneskeverdet som ideal utvikler en religiøs ramme omkring en naturrettlig problematikk som egentlig er almenmenneskelig. Derved hindres vi i å se det berettigede i menneskets naturlige erkjennelse av godt og ondt. Samtidig gjør vi oss selv til religiøse formyndere over den politiske fornuft.

Det hører med til den lutherske to-regimentslære at Guds verdslige styre og hans åndelige rike ikke skal sammenblandes. Heller ikke en helsefaglig integrasjon av naturrett og kristen tro er «luthersk». Et kjernepunkt i det Luthersk reformatoriske gjennombrudd var jo nettopp avvisningen av Romerkirkens sammenblanding av

Forts. neste side

KRONIKK

naturretten og evangeliet til en hverdagsmoral.

Lov og evangelium

Luther mente at Åpenbaringsboken kap. 9,2 var en skildring av Thomas Aquinas fall fra himmelen ned til avgrunnen fordi «han var den viktigste når det gjaldt å innføre den hedenske filosofi i kristenheten.

La gå at Luther argumenterer svært vilkårig mot Thomas, men vi plikter som lutheranere å reservere oss kravet om å omforme evangeliet til en etisk ideologi i forlengelse av naturretten (jfr. CA 28). Dette må bety at ordet «diakoni» neppe kan gjøres til en bindestrek mellom kristen tro og naturretten. Selvfølgelig kan tro og moral heller ikke adskilles, men nettopp fordi de er forskjellige, vil de måtte samvirke ved gjensidig å forstyrre hverandre. Dette kalles teologisk dialektikken mellom lov og evangelium. I denne dialektikk er diakonien en side ved evangeliet.

Integrasjon som «kloning»

Faren ved forestillingen om diakoni som verdibearbeidelse er dernest at **teologien på denne måte kun blir aktivisert som etikk**. Tanken om det diakonale som et slags etisk minste felles multiplum mellom faggruppene er dog like farlig for de særegne helsefarlige problemstillingene.

For troen er faren at det i sammenblandingen av tro og fag kan oppstå en slags teologisk sannhet som hviler i andre dimensjoner enn det kristne håp. Men også de sekulære fag mister sin egen-

art hvis de skal styres av en teologisk formynder. Det oppstår en tverrfaglig integrasjon som er «kloning» i betydningen hverken det ene eller det andre.

La meg illustrere dette med arvesyndstanken slik den oppstod ved middelalderens begynnelse. Augustin som er opphav til dette begrep tenke filosofisk om Gud, etisk om synden. «Arvesynden» som forestilling oppstår så når man løsriver synden fra GT's forestilling om Guds hellighet, men tilrettelegger syndsbegrepet med juridiske og biologiske forestillinger om arv og skyld. Integrasjonen mellom tro og fag er derved perfekt ut fra ønsket om å skape et rasjonelt syndsbegrep basert på bredden i datidens viten, men resultatet er en form for tverrfaglig sammensurium som bør tjene til permanent advarsel.

Faglig mangfold i en målstyrt kontekst

Den konklusjon jeg vil trekke av dette er at spriket ved institusjonen ikke lar seg løse ved at man klusser med fagene. Deres mangfold er en del av de kunnskapsteoretiske forutsetninger vi må respektere. Problemstillingen er da hvordan vi skal finne en modell for samvirke mellom fagene i forhold til et gitt mål.

For min egen del tror jeg svaret er relativt enkelt. Fagene kan samvirke bare de først får være seg selv! Med egenarten i behold kan de så gå inn i fagkombinasjoner hvor de gjensidig kan befrukte hverandre i kraft av

den ulike innfallsvinkelen til problemene. Det kreative blir da også selve den faglige spenning. På den annen side fordrer dette samvirke en tydeliggjøring av hva man vil med skolevirksomheten. Selve målstyringen muliggjør friheten.

La meg bruke aquadukten som eksempel. Denne antikke konstruksjonen skal helt enkelt transportere vann, og oppgaven løses med estetisk formfullhet, idet buene består av stener som ikke er sementert sammen, men holdes oppe alene av tyngdekraften. Stenenes innebygde spenning, en slags «tyngdekraft i bruddstykker», makter å holde oppe det press som en tverrgående bærekonstruksjon ikke kunne ha tålt, men falt ned for lenge siden.

Slik er det kanskje også ved Diakonhjemmets kommende høyskolesenter. Hva vi trenger, er ikke en hard gjennomgående struktur. Den vil sikkert knekke under den indre spenning i systemet. Derimot kan mange ulike elementer samvirke i frihet, dersom målet er klart. Oppgaven for oss er således besinnelsen på hva som skal være den sammenholdende visjonen. Denne vår virksomhetsidé som livssynsinstitusjon vil sikkert makte å holde sammen et mangfold av ulike fag i konstruktiv spenning. Er vi derimot usikre på hva det diakonale egentlig skal bety som vårt felles mål, vil vi med sikkerhet tape, selv om institusjonen kan bistå likesom ruinene av en vakker bygning fra fortiden.

INSTITUSJONSDIAKONI

Listen over mulige tiltak inkluderer kvalifisering av fagpersonell med utgangspunkt i verdiforankring, avlastningstilbud for foreldre og pårørende og kontaktsenter eller lignende hvor holdninger kan bearbeides og nettverk styrkes.

– Det er stort behov for at organisasjoner og andre støtter opp med tiltak. De psykisk utviklingshemmede er en meget svak og utsatt gruppe. Særlig vil dette være viktig innen fritid og kultur, hvor spesielt de små kommunene vil kunne få problemer med å etablere tilbud, mener Bryne.

Fremtid og visjoner for eien- dom og bygg

Diakonforbundet står fortsatt som eier av bygg og eiendom på Nærland. Leieavtalen som er inngått betegnes som gunstig for begge parter. Den gir ingen kapitalavkastning, men holder utgiftene i sjakk og sikrer et rimelig vedlikehold. Eiendommen er kunngjort for salg gjennom eiendomsmegler. Den 4 årige leieavtalen fremstår foreløpig som en heftelse.

Mulige kjøpere vil bli vurdert etter hvilken virksomhet de akter å etablere. Det antas at prisen vil kunne vurderes dersom det kan etableres virksomhet i tråd med de opprinnelige formål. Det vurderes også å la deler av eiendommen (inkludert kirken) danne grunnlaget for det stiftssenter.

Det kan også tenkes kjøpere som vil etablere en såvidt annerledes virksomhet, at

det riktigste i forhold til det opprinnelige formål, vil være å få en høyest mulig pris.

– Selv drømmer jeg om en stiftsgård, sier biskop Bue. – En stiftsgård sammen med et fond for å få denne til å fungere også som et senter for psykisk utviklingshemmede. En kursvirksomhet i nærkontakt med de pasienter som måtte bli boende, ville kunne bety mye. Jeg tenker ikke minst på konfirmantgrupper hvor en kunne skape en større bevissthet ved at de fikk komme hverandre nær inn på livet.

Vernepleierhøgskolen

Diakonforbundet eier og driver også Rogaland Vernepleierhøgskole på Nærland. Denne berøres ikke av de endringer som nå har skjedd. Skolen arbeider for å bli lokalisert til høgskolesentret på Ullanshaug i Stavanger. Med nedbyggingen av Nærland og samlingen av øvrig høgskoleutdanning i Stavanger, er den i ferd med å bli isolert både fra faglige miljø og det praktiske felt. Internat og skolelokaler for øvrig vil ved flytting kunne inngå i de nye planer for bruken av eiendommen på Nærland.

Tvil tross gode intensjoner

Med unntak av de sentrale myndigheter, merker man en betydelig, men varierende skepsis til realisme og ønskeligheten av de reformer som nå gjennomføres i omsorgen for psykisk utviklingshemmede. Foreldre og pårørende peker på den menneskelige siden ved å «tvangsflytte»

mennesker fra et bosted de har hatt i mange år. Fagfolk og planleggere tviler på mange kommuners evne og ressurser. Denne skepsis møter vi også hos dem vi har vært i kontakt med i anledning endringene på Nærland.

Bue mener at det ideelt sett er en klar fordel at de psykisk utviklingshemmede blir tatt hånd om i nærmiljøet, men viser til at mange tviler på om nærmiljøene har ressurser og nettverk som er rede til å ta imot denne gruppen.

– Alt har sin tid, og intensjonen med reformen er sikkert også god, sier Edward Hulbak. – Men jeg er usikker på om virkningen blir som intensjonen. Det vil være en del som utvilsomt vil ha det bedre i en skjermet institusjon enn i et lokalmiljø hvor klima til tider kan være ganske så ubarmhjertig, og ikke så altfor stimulerende.

– Men vi er redde for nedbyggingen på Nærlandheimen. Mange har bodd her i mange år. Her har de et stort område, stor bevegelsesfrihet, stabil betjening og mange andre goder. Nærlandheimen er et godt sted for de fleste. Derfor er det viktig å tenke seg om når utflytting skal skje. Ja, mange foreldre ønsker egentlig ikke utflytting før kommunene tar seg skikkelig av de hjemmeboende psykisk utviklingshemmede, uttalte Foreldreprerentant Anny Berg i følge Stavanger Aftenblad, i forbindelse med overtagelsesmarkeringen i desember.